Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2024/2256

10.10.2024

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2024/2256

av den 11 april 2024

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) för budgetåret 2022

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) för budgetåret 2022,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport 03/2023,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0120/2024), och av följande skäl:

A. Enligt byråns inkomst- och utgiftsberäkning ([1]) uppgick den slutliga budgeten för budgetåret 2022 till 24 827 843 EUR, vilket är en ökning med 5,25 % jämfört med 2021. Byråns budget finansieras främst genom två inkomstkällor, nämligen inkasseringsavgifter och bidrag från unionens allmänna budget.

B. Revisionsrätten förklarar i sin rapport om byråns årsredovisning för budgetåret 2022 att man har uppnått rimlig säkerhet om att byråns räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar att insatserna för budgetövervakning under budgetåret 2022 resulterade i ett budgetgenomförande av åtagandebemyndiganden under innevarande år på 99,26 %, vilket innebär en ökning med 5,20 % jämfört med 2021. Parlamentet noterar vidare att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena för innevarande år var 70,12 % (vilket innebär att det planerade mål på 75 % som byrån satt upp inte uppnåddes), vilket betyder en ökning med 4,16 % jämfört med 2021.

2. Europaparlamentet noterar med oro att byrån hade en hög andel överföringar av åtagandebemyndiganden under flera år i rad, 7,2 miljoner EUR 2022 (29,4 %), en liten ökning jämfört med 2021 (29,9 %). Parlamentet påminner om att den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten har bett byrån att åtgärda detta. I detta belopp ingick 5,5 miljoner euro (eller 66,2 %) av bemyndiganden som gjorts inom avdelning III, och som rör driftsutgifter, främst till byråns kärnverksamhet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 ([2]) (66,4 % 2021). En återkommande hög andel överföringar kan tyda på ett strukturellt problem, brister i budgetplaneringen eller eventuellt en överträdelse av principen om budgetens ettårighet. Parlamentet noterar att byrån under 2023 för sina ansvariga för budgetrubrikerna har infört kvartalsvisa informationsmöten som genomförs före varje budgetöversyn i syfte att förbättra budgetplaneringen och genomförandet i rätt tid av både budgeten och upphandlingsplanen i linje med principen om ettårighet.

Verksamhetsresultat

3. Europaparlamentet noterar att byråns ledning liksom tidigare år övervakade uppnåendet av arbetsprogrammets mål genom byråns nyckelprestationsindikatorer med hjälp av byråns signalsystem. Enligt byrån är de flesta nyckelprestationsindikatorer vanligtvis desamma från år till år för att säkerställa enhetliga jämförelser, men de mål som ska uppnås under året i fråga fastställs på årsbasis. Parlamentet rekommenderar dock att byrån inriktar sig på de indikatorer som ännu inte har uppnåtts eller som släpar efter och att byrån regelbundet finjusterar nyckelprestationsindikatorer för att optimera sina resultat.

([1]) EUT C 38, 31.1.2023, s. 87.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1).

4. Europaparlamentet konstaterar att 82 % av arbetsprogrammet uppnåddes eller uppnåddes med ett litet problem och att 18 % inte uppnåddes eller att de tillhörande uppgifterna nedprioriterades eller sköts upp på grund av begränsade tillgängliga personalresurser. Parlamentet rekommenderar att byrån gör en ny bedömning av arbetsprogrammets genomförbarhet i förhållande till de tillgängliga personalresurserna, eftersom begränsade personalresurser har visat sig vara en förklarande faktor vid genomförandet av arbetsprogrammet även under tidigare år. Parlamentet noterar vidare att målen för nyckelprestationsindikatorerna uppnåddes, med undantag för betalningsbemyndigandena som uppgick till 70,1 % (mål 75 %) under 2022 jämfört med 65,9 % under 2021.

5. Europaparlamentet konstaterar att Rysslands invasion av Ukraina krävde extraordinära politiska åtgärder för att upprätthålla en trygg energiförsörjning och skydda konsumenterna, vilket ökade byråns ansvarsområden och påverkade byråns arbete på olika sätt. Parlamentet noterar i detta sammanhang att byrån tilldelades flera ytterligare omfattande uppgifter under året (t.ex. offentliggörande av den slutliga bedömningen av unionens grossistmarknad för el, offentliggörande av prisbedömningen/riktmärket för flytande naturgas och tillämpning av marknadskorrigeringsmekanismen). Parlamentet välkomnar byråns insatser för att utföra dessa ytterligare uppgifter och det ytterligare stöd som ges till beslutsfattarna i ett sammanhang med höga energipriser.

6. Europaparlamentet noterar revisionsrättens iakttagelse i dess särskilda rapport 03/2023 om den inre marknaden för el beträffande brister i byråns övervaknings- och rapporteringsram. Även om det i byråns årliga arbetsprogram konsekvent har nämnts att övervakning är en mycket viktig uppgift är arbetsprogrammen inte tillräckligt tydliga för att klargöra hur övervakningen och rapporteringen planeras, trots byråns skyldighet att presentera alla förväntade resultat. Detta riskerar att undergräva byråns ansvarsskyldighet och skulle också kunna hämma berörda parters förståelse för byråns behov av uppgifter och deltagande i övervakningen av genomförandet.

Effektivitet och vinster

7. Europaparlamentet konstaterar att byrån regelbundet omvärderar, optimerar och effektiviserar sina stödfunktioner och administrativa processer på olika sätt genom bl.a. kunskapsutbyte och införande av bästa praxis från andra byråer, översyn, dokumentation och automatisering av vissa processer och centralisering av vissa stödfunktioner.

8. Europaparlamentet noterar att byrån genomförde en arbetsbelastningsanalys med stöd av ett externt konsultföretag för att bedöma sin nuvarande fördelning av uppgifter eller verksamhet och för att identifiera potentiella organisatoriska luckor och problem samt utrymme för synergier och förbättrad kontroll och fördelning av uppgifter. Parlamentet noterar att detta resulterade i en handlingsplan som gås igenom under möten på högre ledningsnivå och särskilda möten för detta ändamål.

9. Europaparlamentet välkomnar byråns användning av ett antal it-verktyg för upphandlingsförfaranden (portal för elektronisk inlämning av anbud, portal för e-upphandling, e-Notices och e-fakturering för fakturor inom ramen för DIGIT-kontrakt). Parlamentet noterar att byrån också använder Sysper, Ares (inklusive kvalificerad elektronisk signatur) och MiPS. Parlamentet uppmanar byrån att vidareutveckla sina interna processer genom att utnyttja digitaliseringen, särskilt när den leder till effektivitet och besparingar i driftskostnaderna.

10. Europaparlamentet påminner om att myndigheten i högre grad behöver digitalisera den interna driften och förvaltningen, och även skynda på digitaliseringen av förfaranden. Parlamentet betonar att byrån behöver fortsätta att vara proaktiv i detta avseende för att undvika en digital klyfta mellan byråerna. Parlamentet uppmärksammar dock behovet av att vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för att undvika att den behandlade informationens onlinesäkerhet äventyras, och att insistera på behovet av att intensifiera insatserna mot cyberattacker eller infiltreringsförsök, särskilt från Ryssland eller Kina.

Personalpolitik

11. Europaparlamentet noterar att 97,40 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2022 och att 74 av de 76 tjänster för tillfälligt anställda som får tillsättas enligt unionsbudgeten hade tillsatts (antalet tillåtna tjänster 2021 var 71). Parlamentet noterar dessutom att 38 kontraktsanställda, sju utstationerade nationella experter, 19 interimsanställda och två konsulter arbetade vid byrån under 2022. Parlamentet upprepar revisionsrättens rekommendationer om att tilldela permanenta och fortlöpande uppgifter direkt till anställd personal.

12. Europaparlamentet noterar att byrån, med tanke på de långsiktiga kontrakten för byråns högsta ledning (förutom kontraktet för direktören, som inte väljs ut av byrån och har ett tidsbegränsat mandat), för närvarande inte kan ändra den nuvarande könsfördelningen i sin högsta ledning på kort sikt. Parlamentet noterar att byråns styrelse består av tio kvinnor (53 %) och nio män (47 %). Parlamentet påpekar att bland personalen totalt sett är kvinnor fortfarande underrepresenterade med 40 kvinnor (35 %) mot 73 män (65 %), (37 % och 63 % under 2021). Parlamentet påminner om vikten av att säkerställa en jämn könsfördelning bland personalen och uppmanar byrån att ta hänsyn till denna aspekt vid framtida rekryteringar av personal och utnämningar av högre chefer. Parlamentet är medvetet om att byrån godkände stadgan om mångfald och inkludering och bekräftade sitt åtagande att förbättra sin politik och sina ansträngningar när det gäller jämställdhet, mångfald och inkludering. Parlamentet upprepar med eftertryck sitt krav på samordnade insatser för att ta itu med underrepresentationen av kvinnor och rapportera tillbaka till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om kvantifierbara mål för uppnåendet av detta inom byrån.

13. Europaparlamentet noterar att myndigheten har en policy för skydd av individens värdighet och förebyggande av mobbning och sexuella trakasserier, och att myndigheten ingår i byråernas arbetsgrupp för konfidentiella rådgivare. Parlamentet ser fram emot deras rapport och rekommendationer. Parlamentet noterar att inga fall av trakasserier rapporterades under 2022 och uppmuntrar byrån att vidareutveckla arbetet för att förebygga fall även i framtiden.

14. Europaparlamentet uppmuntrar byrån att utveckla en långsiktig personalpolitik som hanterar balansen mellan arbete och privatliv, livslångt lärande och karriärutveckling, jämn könsfördelning, distansarbete, geografisk balans samt rekrytering och integrering av personer med funktionsnedsättning.

Upphandling

15. Europaparlamentet noterar att byrån delvis har åtgärdat tidigare brister i upphandlingen som revisionsrätten identifierat, särskilt genom sina beställningar av varor som inte omfattas av prislistorna och som resulterade i ett uttalande med reservation. Parlamentet välkomnar att byrån har infört en fullständig uppsättning riktlinjer för sina projektledare, inbegripet mallar och detaljerade instruktioner för de arbetsflöden som finns i linje med kraven i budgetförordningen för offentlig upphandling. Parlamentet noterar att revisionsrättens iakttagelse kommer att hållas öppen tills de underliggande ramavtalen löper ut.

16. Europaparlamentet noterar att totalt 246 upphandlingsförfaranden av olika slag avslutades under 2022, jämfört med 200 under 2021. Parlamentet påminner om vikten av att alla upphandlingsförfaranden säkerställer rättvis konkurrens mellan anbudsgivare och av att köpa in varor och tjänster till bästa pris för att säkerställa en effektiv användning av den tillgängliga budgeten, med respekt för principerna om transparens, proportionalitet, likabehandling och icke-diskriminering. Parlamentet noterar med oro revisionsrättens iakttagelse om att brister i den offentliga upphandlingen ökar och förblir den största källan till oriktiga betalningar för de flesta byråer.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

17. Europaparlamentet noterar att byrån under 2022 fortsatte att genomföra sin övergripande politik för förebyggande och hantering av intressekonflikter, inbegripet bestämmelser om personal, nämnder och arbetsgrupper. Parlamentet noterar också att styrelsen i december 2022 antog strängare riktlinjer för förebyggande och hantering av intressekonflikter för styrelsen och överklagandenämnden. Parlamentet noterar vidare att riktlinjerna kompletterar byråns befintliga övergripande policy för förebyggande och hantering av intressekonflikter som inrättades 2015 och ger styrelsens ledamöter ytterligare information för fullgörandet av sina uppgifter i enlighet med byråns policy för förebyggande och hantering av intressekonflikter, samtidigt som de också ger granskningspanelen ytterligare riktlinjer vid bedömningen av omständigheter som kan leda till intressekonflikter.

18. Europaparlamentet noterar att ett fall av intressekonflikt avseende en anställd rapporterades 2022. Parlamentet noterar att avdelningschefen löste frågan genom att besluta att den anställde inte bör vara involverad i vissa fall där den tidigare arbetsgivaren var inblandad, vilket dessutom bekräftades av byråns rättstjänst, etikkorrespondent och personalavdelning och återspeglades i en notering i ärendehandlingarna.

19. Europaparlamentet beklagar att enligt revisionsrättens särskilda rapport 03/2023 om den inre marknaden för el drivs byråns webbplats ineffektivt eftersom viktiga dokument för berörda parter och allmänheten inte är lättillgängliga eller inte offentliggörs alls. Parlamentet noterar vidare att webbplatsen saknar den transparens som krävs av ett kommunikationsverktyg och att den i vissa fall inte ens uppfyller de lagstadgade kraven. Parlamentet uppmanar byrån att snarast förbättra öppenheten och ansvarsskyldigheten i sitt arbete genom att underlätta allmänhetens tillgång till de handlingar och uppgifter som finns på dess webbplats, säkerställa att dess beslut och uppgifter offentliggörs fullständigt och i god tid i enlighet med rättsliga krav och införa en tydligt definierad öppenhetspolicy som bygger på bästa praxis.

20. Europaparlamentet är bekymrat över iakttagelserna i revisionsrättens särskilda rapport 03/2023 om den inre marknaden för el, som visar att byråns förvaltningsstruktur hämmar dess ändamålsenlighet och oberoende. Såsom revisionsrätten påpekat måste byråns direktör få tillsynsnämndens godkännande för viktiga dokument på tillsynsområdet. Även om nämnden består av en representant för en nationell tillsynsmyndighet per medlemsstat och har i uppgift att agera enbart i hela EU:s intresse har Acer-förordningen inga rättsliga skyddsåtgärder för att undvika att representanter deltar i nämndbeslut som strider mot specifika nationella tillsynsmyndigheters beslut eller nationella intressen (om de försvaras av nationella tillsynsmyndigheter i enlighet med deras rättsliga status). Parlamentet noterar också att extern expertis vid byrån i hög grad är beroende av att de nationella tillsynsmyndigheternas experter deltar i arbetsgrupperna, och att även om de nationella tillsynsmyndigheternas experter också kan vara föremål för intressekonflikter är de inte skyldiga att underteckna någon förklaring om intressekonflikter. Kommissionen bör utvärdera och föreslå förbättringar av byråns förvaltning genom att stärka dess oberoende från nationella tillsynsmyndigheter och nationella intressen, verkställighetsbefogenheter och konvergensverktyg.

21. Europaparlamentet konstaterar att i ovan nämnda särskilda rapport noterade revisionsrätten också under revisionen brister i genomförandet av byråns interna regler om förvaltning och offentliggörande av intresseförklaringar för tillsynsnämndens och styrelsens ledamöter. Ökad öppenhet i beslutsprocessen i byråns nämnder och arbetsgrupper skulle kunna bidra till offentlig granskning av motstridiga intressen (t.ex. offentliggörande av protokoll och omröstningsresultat).

22. Europaparlamentet noterar att byråns möten med lobbyister registreras när det gäller direktörens möten och offentliggörs på byråns webbplats.

23. Europaparlamentet påminner om att byrån behöver bli synligare i medierna, på internet och i sociala medier om allmänheten ska få kännedom om dess arbete.

Internkontroll

24. Europaparlamentet noterar att i syfte att stärka internkontrollsystemet har ett antal interna strategier reviderats under 2022, däribland direktörens beslut 2022-14 av den 13 september 2022 om upprättande av ett register över undantag och fall av bristande efterlevnad, med fastställande av förfarandet för begäran om undantag och rapportering av fall av bristande efterlevnad, direktörens beslut 2022-08 av den 21 juni 2022 om antagande av policyn och förfarandet för hantering av känsliga funktioner och om upphävande av direktörens beslut 2019-06 av den 2 april 2019 om antagande av policyn och förfarandet för hantering av känsliga funktioner samt styrelsens beslut om ändring av sitt beslut nr 17/2022 av den 13 december 2018 om ramen för intern kontroll vid Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter.

25. Europaparlamentet noterar att enligt revisionsrättens årsrapport godkändes i december 2022 en betalningsorder på 714 720 EUR av en delegerad utanordnare som endast hade befogenhet att godkänna betalningar på upp till 500 000 EUR. Detta tyder på en brist i byråns internkontroller av delegering av befogenheter för betalningsgodkännanden. Byrån uppmanas att vidta åtgärder för att se till att begränsningarna verkställs per betalningsorder.

Övriga kommentarer

26. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att byrån under 2022 började genomföra en plan för penetrationstester för att se över alla befintliga och nya tillämpningar som exponeras för internet i syfte att genomföra regelbundna penetrationstester minst en gång vart tredje år.

27. Europaparlamentet välkomnar att byrån 2022 undertecknade det interinstitutionella ramavtalet om konsulttjänster för genomförande och registrering av ett miljöledningssystem (Emas). Parlamentet noterar vidare att byrån fortsatte att genomföra sin handlingsplan för miljöanpassning 2021–2022 och undersökte möjligheten att tillsammans med hyresvärden vidta ytterligare åtgärder för att bättre uppfylla Emas-standarderna på grund av de begränsningar och restriktioner som de hyrda lokalernas särdrag medför.

28. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 11 april 2024 ([3]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([3]) Antagna texter, P9_TA(2024)0280.